

“Generem adolescents de trenta anys”

L'estudi “Jove=precari” de la UGT diu que a Catalunya el percentatge de població que no estudia ni treballa és del 23,1%. Quines conseqüències econòmiques i socials pot tenir això en un termini mitjà i llarg?

—Conseqüències molt preocupants. En aquest col·lectiu que ni estudia ni treballa diferenciem dues menes de persones. La població inactiva que no busca feina i no estudia, que són 55.300 joves, i la població activa que en busca i no estudia, que és la que més ens preocupa. Hem passat de tenir 38.700 joves en aquesta situació el 2007 a tenir-ne 98.7000 el 2009. Són joves que busquen feina però no troben una oferta formativa per decidir-se a estudiar. Des de la UGT ens preocupa com recuperem aquestes persones per al sistema formatiu. En molts casos són gent que van abandonar el sistema formatiu atrets per un mercat laboral que creava molts llocs de treball però de baixa qualitat i que han estat els primers de ser-ne expulsats. Ara, o els recuperem per al sistema formatiu o tindran greus dificultats per a incorporar-se al mercat de treball, encara més si de veritat hi ha un canvi del sistema productiu. O els dotem de possibilitats o les dificultats per a l'accés al món laboral els impediran d'entrar-hi. I l'exclusió del món laboral és la primera passa cap a l'exclusió social. Es van covant problemes futurs d'exclusió social.

—Quines raons tenen aquests joves per a no buscar feina o per a no incorporar-se a les possibilitats formatives que hom els ofereix?

—El nostre estudi no és sociològic, però hi ha elements que s'hi apunten. Constatem que el nombre de joves que no treballen ni estudien ni tenen voluntat de treballar s'ha mantingut. Ací hi ha responsabilitats tant individuals —per part dels joves— com col·lectives. No podem aplicar l'estereotip del jove

El 23,1% dels joves catalans que tenen entre 16 anys i 24 no estudien ni treballen i perillen de caure en l'exclusió social. En parlem amb Chakir El Homrani (Barcelona, 1979), portaveu nacional d'Avalot-Joves de la UGT.

ni-ni (ni estudia ni treballa) per llevar-nos les responsabilitats col·lectives. Tenim índexs de fracàs escolar del 30%, d'abandonament escolar del 32%. Quan aquests joves van abandonar el sistema educatiu perquè el mercat laboral els reclamava ningú no se'n va preocupar. Per tant, hi ha una responsabilitat col·lectiva.

—**Existeix o no una generació *ni-ni*?**

—Són casos aïllats. Potser sí que n'hi ha alguns, però són un percentatge menut. La marca *ni-ni* s'ha fet molt coneguda, però cal relativitzar-la.

—**Des del 2007, els col·lectiu de joves que ni estudien ni treballen ha crescut d'un 56%. Això contrasta amb el mite segons el qual en un context econòmic pitjor, la gent tendeix a tornar a les aules.**

—Diria que hi ha una voluntat de retornar a les aules, però no hi ha una oferta prou potent. I tot apunta que falten places. Ens hem trobat amb afiliats que s'han queixat que en determinades especialitats no han pogut accedir als estudis. A l'àrea metropolitana de Barcelona, per exemple, només dos

centres públics ofereixen el grau de documentació sanitària, que és un tipus d'ocupació en expansió. L'alternativa és un centre privat on els preus són més alts fins i tot que a la universitat.

—**Més enllà de casos concrets, on falla el sistema formatiu?**

—El nostre sistema educatiu té forma de rellotge de sorra: és molt ample per baix, amb gent que acaba els estudis en la formació primària, molt estret al mig, on hi hauria la gent d'FP i molt ample a dalt. L'esquema als països europeus és en forma de barrilet: estret a baix, ample al mig i estret a dalt. Nosaltres tenim el problema al segment mitjà perquè és ací, a la FP, on hauríem de salvar el problema de les altes taxes d'abandonament escolar. Hi ha molta feina a fer als centres de formació de manera preventiva, abans no aparegui el problema de l'abandonament. Després cal un veritable impuls de la formació professional que passa per dignificar-la en l'imaginari col·lectiu. Per fer-ho, caldria facilitar les passarelles des de la formació professional cap a la universitat, que ara són molt complexes, i que l'oferta vagi lligada al nostre sistema productiu perquè no hi hagin professions que es quedin sense mà d'obra.

—**Què se'n sap, de la proposta del govern espanyol de reformar la formació professional?**

—El fet més preocupant de la formació professional és que fa anys i panys que la diagnosi és la mateixa, però els canvis no es concreten. De fa anys que hi ha voluntat de canviar-ho, però les modificacions no arriben tot i que és urgent.

—**A banda de la reforma de l'FP, quines polítiques d'ocupació proposeu, des de la UGT, per als joves?**

—Nosaltres defensem dues menes de polítiques. D'una banda, caldria una voluntat de recuperar aquests joves per al sistema formatiu reglat i especialment el col·lectiu més jove. D'una altra banda, hi ha joves amb necessitats específiques per als quals són absolutament necessàries aquestes polítiques d'ocupació, que són de formació i d'ocupació alhora. Les famoses escoles taller són essencials per a educar els joves en hàbits del món laboral. I, sobretot, no hem de pensar en polítiques a curt termini. Hem de pensar en políti-

ques per enfortir-los perquè, si no, van directes cap a l'exclusió social.

Cal recuperar-los. És una obligació moral, però també una obligació quant al model social i a la cohesió social. O fem la feina de recuperar-los o en deu anys seran carn de canó de l'exclusió social. Això no ens ho podem permetre.

—Pot haver-hi canvi de model productiu amb uns índexs de desocupació juvenil del 37,1% i un 46,8% de joves sense feina que no estudien?

—És complicat. Entre el jovent hi ha un doble problema. D'una banda, el dels qui tenen poca formació i, d'una altra banda, tenim un problema entre els joves molt formats. A mi no m'agrada parlar de sobrequalificació, perquè ningú no és massa qualificat, sinó que prefereixo parlar de subocupació, de feines que són molt inferiors a la demanda de formació que han fet i que són dins l'àmbit de la precarització. Amb la nova reforma laboral es poden fer tres contractes de pràctiques. De manera que una persona pot arribar a 31 anys cobrant el 60% de la quantitat que marca el conveni. Això genera una sensació de desencís, de gent que s'ha format molt i troba que no li serveix de res. La reforma laboral allarga la precarització. Així és difícil de canviar el sistema productiu.

—Es va gestant una generació de frustrats?

—Sí, i el fet més preocupant és que és una generació abocada a la incertesa. Entrem i sortim del mercat laboral constantment, ens emancipem sense saber si haurem de tornar a casa, hi ha gent que abandona els estudis per reprendre'ls. El resultat és una incertesa contínua a l'entorn de tot el teu procés vital. Això no ajuda a formar una vida autònoma. Generem adolescents de trenta anys. Si tens la sort de treballar, el sou que guanyes no arriba per a tenir una vida autònoma. Avui dia ser jove significa tenir precarietat i, per tant, ser un col·lectiu vulnerable al mercat laboral.

—Aquesta precarització és pròpia de totes les capes socials?

—Nosaltres denunciem que la reforma laboral fa front a la dualització del mercat laboral tot igualant per baix, es a dir, precaritzant tothom. Això és molt preocupant: cal plantar cara a la dualit-

zació del mercat laboral millorant les condicions dels qui són en més mala situació. Mitjançant la reforma laboral s'ha estès la precarietat entre tots els col·lectius.

—En què hauria de millorar el sistema universitari perquè augmentara la inserció laboral dels joves? És un debat que plana de fa anys i que enfronta els qui demanen de mirar més al mercat laboral i els qui defensen la llibertat de la universitat.

—És un debat maniqueista de posicions puristes que no porta enlloc. Per una banda hi ha els qui defensen l'au-

tonomia universitària al cent per cent, desvinculada del món laboral, i per una altra banda hi ha la postura segons la qual són les empreses que diuen com es forma i quanta gent es forma. La universitat no pot ser ni l'una cosa ni l'altra. La universitat ha de tenir una relació amb el món productiu, però això no ha de significar que les empreses manin en qüestions com els itineraris formatius. Cal un equilibri que sigui assumible per a tots. Aquest debat no es pot fer amb posicions de blanc o negre.

Violeta Tena